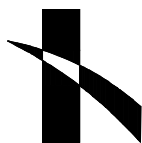

ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

**ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΟΜΒΡΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΖΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΥΔΑΤΑ**

**ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΚΟΙΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΥΔΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Π2

κορωνίδα

Κορωνίδα Κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης Λτδ

τηλ (00357) 22374027, Φαξ (00357) 22374933

Έργο	Ερευνητικό Πρόγραμμα: Ορθολογιστική αειφόρος διαχείριση των ομβρίων υδάτων και των ιζημάτων που μεταφέρονται από τα ύδατα τα ύδατα
Περιγραφή Εργασίας	Αντίληψη Κοινού για την Υδατική Πολιτική

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1.0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ
- 2.0 Ο ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
- 3.0 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ-ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
- 4.0 ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ
- 5.0 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΑ

- 1 Εισαγωγική Επιστολή
- 2 Κατάλογος Προσώπων
- 3 Βάση Συνέντευξης

1.0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Το Πρόβλημα

Η Κύπρος αντιμετώπιζε ανέκαθεν πρόβλημα λειψυδρίας. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού υιοθετήθηκε, τη δεκαετία του 1960, η πολιτική «ούτε σταγόνα νερού να μη χάνεται στη θάλασσα». Αυτή η πολιτική είχε ως αποτέλεσμα το σχεδιασμό και την κατασκευή υδατοφρακτών σε όλους σχεδόν τους κύριους ποταμούς του νησιού. Οι υδατοφράκτες κατακρατούν όμως όχι μόνο όμβρια ύδατα αλλά και ιζήματα που παρασύρονται από τη ροή του νερού.

Η φράξη της ροής των ιζημάτων έχει δύο σημαντικές άμεσες αρνητικές επιπτώσεις:

1. Μείωση της χωρητικότητας του υδατοφράκτη
2. Αποκοπή της τροφοδοσίας με ιζήματα της κοίτης του ποταμού, της εκβολής του (δέλτα του ποταμού) και της παράκτιας ζώνης και έναρξη της διάβρωσης της παράκτιας ζώνης. (π.χ. Υποχώρηση ακτογραμμής στην εκβολή του ποταμού Χρυσοχού: 60 μέτρα σε διάστημα 30 χρόνων)

Για αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών εφαρμόζονται μέτρα όπως:

- Εκσκαφή/ συλλογή ιζημάτων από τους υδατοφράκτες και απόρριψή τους στη γύρω περιοχή
- Κατασκευή έργων προστασίας της παραλίας από διάβρωση

Η προσέγγιση αυτή αποτελεί θεραπεία των συμπτωμάτων και όχι της αιτίας του προβλήματος.

Για την «Αειφορία» απαιτείται ορθολογική διαχείριση των ιζημάτων, διατήρηση της ανάπτυξης των δέλτα των ποταμών και εμπλουτισμός των παραλιών με ιζήματα.

1.2 Ερευνητικό Πρόγραμμα

Το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ) χορηγεί ερευνητικό πρόγραμμα το οποίο αποσκοπεί στην διερεύνηση ορθολογικών εναλλακτικών τρόπων διαχείρισης των ιζημάτων και στην ανάπτυξη εφικτών, αποτελεσματικών και αποδοτικών μεθόδων αποκατάστασης/ διατήρησης του εμπλουτισμού των ποταμών και παράκτιων περιοχών με ιζήματα και στην ανάπτυξη πολιτικής για αειφόρο διαχείριση των ομβρίων υδάτων και των ιζημάτων που μεταφέρονται από τα ύδατα.

Στο ερευνητικό αυτό έργο συμμετέχουν πρόσωπα από διάφορους τομείς. Η δομή της κύριας ερευνητικής ομάδας είναι:

Συντονιστής Έργου και Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δρ. Αντώνης Τουμαζής (Κορωνίδα)

Συνεργάτες: Δρ. Κυριάκος Κύρου (Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων)

Νίκος Ιακώβου (Κλάδος Θαλασσιών Έργων, Τμ. Δημοσίων Έργων)

Ιάσωνας Σοφός

Στέλιος Ζερβός

Δρ. Γιώργος Αναστασάκης (Αν. Καθηγητής, Παν. Αθηνών)

Δρ Φλώρος Παντελή (Κορωνίδα)

Δήμητρα Χατζηλοϊζή (Κορωνίδα)

1.3 Αντίληψη Κοινού για την Υδατική Πολιτική

Το ερευνητικό έργο διαιρείται σε ενδιάμεσες φάσεις/ δέσμες εργασίες στο τέλος των οποίων εκδίδονται σχετικές εκθέσεις. Η έκθεση αυτή σκιαγραφεί την αντίληψη του κοινού (decision makers) σχετικά με την υδατική πολιτική.

2.0 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

2.1 Εισαγωγή

Το ηθικό δίλημμα που τίθεται σε έργα υδατική ανάπτυξης είναι διεθνές και ιδιαίτερα οξύ σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Το νερό είναι στοιχειώδες αγαθό για την επιβίωση και ευημερία του ανθρώπου. Τα έργα υποδομής που παρέχουν το πολύτιμο αυτό αγαθό έχουν αναπόφευκτα αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Το ηθικό δίλημμα εντοπίζεται στον καθορισμό του βαθμού που η κοινωνία θεωρεί ως αποδεκτές τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον σε αντιπαράθεση με τις θετικές επιπτώσεις για τον άνθρωπο.

Για την διερεύνηση του διλήμματος αυτού έχει γίνει επιλογή συγκεκριμένων προσώπων που επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων και των οποίων η άποψη τους αντανάκλα την επικρατούσα ηθική αντίληψη της κοινωνίας ως προς τα αποδεκτά επίπεδα αρνητικών επιπτώσεων.

2.2 Επιλογή Προσώπων

Επελέγησαν πρόσωπα που έχουν ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση πολιτικής σε επίπεδο εκτελεστικής εξουσίας (κυβέρνησης) και πρόσωπα που έχουν αντίστοιχο ρόλο στην κοινωνία (βουλευτές, δήμαρχοι, οργανωμένοι φορείς κλπ).

Η μέθοδος που ακολουθήθηκε στην έρευνα ήταν ποιοτική και διεξήχθη με προσωπικές συνεντεύξεις.

2.3 Εισαγωγική Επιστολή και Βάση Συνέντευξης

Επιστολή που επεξηγούσε το ερευνητικό αυτό πρόγραμμα ετοιμάστηκε και στάλθηκε

στα διάφορα πρόσωπα που επελέγησαν με βάση τα πιο πάνω κριτήρια.

Η εισαγωγική επιστολή που στάλθηκε παρουσιάζεται στο προσάρτημα 1.

Ο κατάλογος των προσώπων στα οποία στάλθηκε η επιστολή παρουσιάζεται στο προσάρτημα 2.

Ο οδηγός της συνέντευξης (σημειώσεις Συντονιστή) παρουσιάζεται στο προσάρτημα 3.

3.0 ΟΥΤΕ ΣΤΑΓΟΝΑ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

3.1 Υδατική Πολιτική: « Ούτε σταγόνα νερού να μην χάνεται στην θάλασσα»!

Μερικοί πιστεύουν ότι η ισχύουσα υδατική πολιτική δεν είναι αειφόρος. Δηλαδή: αν η πολιτική αυτή εφαρμοζότανε πριν χρόνια, η Κύπρος δεν θα απολάμβανε τα πλεονεκτήματα που έχει σήμερα και με την εφαρμογή της οι μελλοντικές γενεές θα στερηθούν αυτά που έχουμε εμείς σήμερα. Εσείς τί έχετε να πείτε γι' αυτό; Συμφωνείτε ή διαφωνείτε; Γιατί;

Πιστεύετε ότι χρειάζεται να γίνουν κάποιες αλλαγές;» και αν πει ναι, τότε να συνεχίσετε με το «τι αλλαγές....»

3.2 Οι πλείστοι ερωτηθέντες θεωρούν την υδατική πολιτική που εφαρμόστηκε και το σύνθημα «ούτε σταγόνα νερού στη θάλασσα» ως γενικά **επιτυχείς**.

Μερικές χαρακτηριστικές αναφορές είναι:

- Καλύτερη δυνατή πολιτική
- Πέτυχε στο να ικανοποιήσει τις ανάγκες του ανθρώπου
- Επιτυχής πολιτική
- Η μόνη πολιτική που υπήρχε την εποχή εκείνη

Είναι αξιοσημείωτο ότι κανένας από τους ερωτηθέντες δεν τοποθετήθηκε εναντίον της πολιτικής «ούτε σταγόνα νερού να μη χάνεται στη θάλασσα».

Πρόσωπα που είχαν ασχοληθεί προηγουμένως με το θέμα και είχαν προβληματιστεί χαρακτήρισαν τις επιπτώσεις της πολιτικής ως **αναγκαίο κακό**.

4.0 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΦΡΑΓΜΑΤΩΝ

Ποια η άποψή σας για την αποτελεσματικότητα των φραγμάτων; Ποια η άποψή σας για τις επιπτώσεις των φραγμάτων;

Σε αντίθεση με την άποψη ως προς την πολιτική «ούτε σταγόνα νερού να μη χάνεται στη θάλασσα» οι απόψεις των ερωτηθέντων ποικίλαν πάρα πολύ σε σχέση με την εντύπωση που έχουν για την αποτελεσματικότητα των φραγμάτων. Γενικά μπορεί να λεχθεί ότι όλοι γνώριζαν αρκετές από τις θετικές και αρνητικές επιπτώσεις.

Θετικά αποτελέσματα

Χαρακτηριστικές απόψεις ως προς τα θετικά αποτελέσματα των φραγμάτων είναι οι εξής:

- Αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση της λειψυδρίας – ικανοποίηση υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών
- Κερδίσαμε το νερό
- Τεράστιο όφελος στη γεωργία
- Περιορισμένο όφελος στην κτηνοτροφία
- Εμπλουτισμός των υπόγειων νερών/ υδροφορέα
- Άρχισε αλιεία στους υδατοφράκτες
- Καθαρότερο νερό στη θάλασσα (χωρίς αιωρούμενη ιλή)
- Βελτίωση περιβάλλοντος – πράσινο τοπίο γύρω από φράκτη
- Ανάπτυξη υγροβιότοπων
- Δημιουργία χώρων για αθλήματα (μέσα και γύρω από τις λεκάνες)

Αρνητικά αποτελέσματα

Χαρακτηριστικές απόψεις ως προς τα αρνητικά αποτελέσματα των φραγμάτων είναι οι εξής:

- Εισροή θαλάσσιου νερού στην εκβολή του ποταμού/ πτώση υδατικού κώνου
- Σταμάτησε ο εμπλουτισμός της παραλίας με ιζήματα

- Αποκοπή εμπλουτισμού θαλάσσιου νερού με ιχνοστοιχεία/ θρεπτικά συστατικά
- Μείωση στη θαλάσσια ζωή (π.χ. δεν υπάρχουν πλέον χέλια)
- Αύξηση εξάτμισης/ υγρασίας στις περιοχές κοντά στα φράγματα
- Αλλοίωση φυσιογνωμίας τοπίου και οικοσυστήματος κατάντι του φράγματος
- Πολλές Έμμεσες Αρνητικές επιπτώσεις όπως:
 - Αύξηση της κατανάλωσης/ χρήσης νερού
 - Εγκατάλειψη της ορεινής περιοχής
 - Μετατροπή γεωργικών περιοχών σε τουριστικές

5.0 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΥΔΑΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Αν σας καλούσαν να εισηγηθείτε μέτρα για κάλυψη των αρδευτικών και υδρευτικών αναγκών, τι επιλογή θα κάνατε

Σε αυτό το γενικότερο θέμα οι απόψεις ήταν ποικίλες και σε ορισμένες περιπτώσεις αντικρουόμενες.

Ομόφωνες απόψεις

- Ανάπτυξη Υδατικής Συνείδησης
- Μείωση απωλειών στα δίκτυα διανομής (επιδιόρθωση διαρροών)
- Μείωση υδροβόρων βιομηχανιών
- Μείωση υδροβόρων καλλιεργειών (π.χ. μπανάνες)/ αναπροσαρμογή καλλιεργειών σύμφωνα με τις τοπικές συνθήκες
- Επεξεργασία λυμάτων/ Αξιοποίηση ανακυκλωμένου νερού
- Προσπάθεια διατήρησης της γεωργίας/ κόσμου στην ύπαιθρο – προτεραιότητα παροχής νερού στην ύπαιθρο

Αντικρουόμενες απόψεις

- Αφαλάτωση
 - Έντονες απόψεις υπέρ (ανεξάντλητο, ανεξάρτητο από καιρικές συνθήκες)
 - Έντονες απόψεις εναντίον (πανάκριβη και μη αειφόρος λύση)
 - Ουδέτερες απόψεις (αν είναι αναγκαίο να γίνουν)
- Γήπεδα γκολφ
 - Έντονες απόψεις υπέρ (χρήση νερού από αφαλάτωση, ανακύκλωση, τεχνητό γρασίδι)
 - Έντονες απόψεις εναντίον (δεν συνάδει με κυπριακό περιβάλλον, να ζούμε με τις δυνατότητές μας)

- Εισαγωγή νερού από εξωτερικό
 - Υπέρ (από την Τουρκία αλλά δύσκολο)
 - Κατά (να ζούμε με ότι έχουμε)

6.0 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ

Η γενική αντίληψη που επικρατεί ανάμεσα στα πρόσωπα που επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων είναι ότι:

- Τα φράγματα έχουν επιτύχει στην αντιμετώπιση του υδατικού προβλήματος της Κύπρου
- Τα φράγματα έχουν τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιπτώσεις στον άνθρωπο και στο περιβάλλον
- Οι θετικές επιπτώσεις από τα φράγματα θεωρούνται σημαντικότερες από τις αρνητικές επιπτώσεις

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 1

Εισαγωγική Επιστολή

Αποδέκτης

Ημερομηνία

Ερευνητικό Πρόγραμμα

«Ορθολογική αειφόρος διαχείριση των ομβρίων υδάτων**και των ιζημάτων που μεταφέρονται από τα ύδατα»**Συνέντευξη**1. Σκοπός του Προγράμματος**

Το πιο πάνω ερευνητικό πρόγραμμα, το οποίο επιχορηγείται από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας, αποσκοπεί στην διερεύνηση ορθολογικών εναλλακτικών τρόπων διαχείρισης των ιζημάτων και στην ανάπτυξη εφικτών, αποτελεσματικών και αποδοτικών μεθόδων αποκατάστασης/ διατήρησης του εμπλουτισμού των ποταμών και παράκτιων περιοχών με ιζήματα και στην ανάπτυξη πολιτικής για αειφόρο διαχείριση των ομβρίων υδάτων και των ιζημάτων που μεταφέρονται από τα ύδατα.

2. Περιληπτική Εισαγωγή

Η Κύπρος αντιμετώπιζε ανέκαθεν πρόβλημα λειψυδρίας. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού υιοθετήθηκε, τη δεκαετία του 1960, η πολιτική «ούτε σταγόνα νερού να μη χάνεται στη θάλασσα». Αυτή η πολιτική είχε ως αποτέλεσμα το σχεδιασμό και την κατασκευή υδατοφρακτών σε όλους σχεδόν τους κύριους ποταμούς του νησιού. Οι υδατοφράκτες κατακρατούν όμως όχι μόνο όμβρια ύδατα αλλά και ιζήματα που παρασύρονται από τη ροή του νερού.

3. Συνέντευξη

Στο ερευνητικό πρόγραμμα εντάσσεται τη διενέργεια συνεντεύξεων με επιλεγμένα πρόσωπα ώστε να καταγραφεί η υφιστάμενη αντίληψη των προσώπων που επιδρούν στη διαμόρφωση πολιτικής (decision makers) για:

- A. την υδατική πολιτική και τους υδατοφράκτες,
- B. την εξέλιξη/ διαχείριση των δέλτα των ποταμών και των παραλίων.

4. Επιλεγμένα Πρόσωπα

Τα επιλεγμένα πρόσωπα είναι πρόσωπα τα οποία συμβάλλουν στη διαμόρφωση της πολιτικής του Κράτους σε σχετικά με το πρόγραμμα θέματα όπως:

- πολιτικά πρόσωπα
 - βουλευτές/ εκπροσώπους πολιτικών κομμάτων
 - εκπροσώπους τοπικής αυτοδιοίκησης
- οργανωμένα σύνολα
 - περιβαλλοντικές οργανώσεις
 - γεωργικές οργανώσεις
- τεχνοκράτες
 - Κυβερνητικά Τμήματα
 - Επαγγελματικοί Φορείς

Πιστεύουμε ότι εσείς είστε ένα από τα πρόσωπα που συμβάλλουν ενεργά στη διαμόρφωση της πολιτικής του Κράτους για την ορθολογική διαχείριση των ομβρίων υδάτων και των ιζημάτων που μεταφέρονται από τα ύδατα.

Θα επικοινωνήσουμε σύντομα μαζί σας για να διευθετήσουμε συνέντευξη για να καταγράψουμε τις δικές σας απόψεις/ εισηγήσεις για το θέμα. Η συνέντευξη προβλέπεται να είναι σύντομη.

Με εκτίμηση

Δρ Αντώνης Τουμαζής
Πολιτικός Μηχανικός
Συντονιστής Προγράμματος

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2

Κατάλογος Προσώπων

FirstName	LastName	JobTitle	Company
Χριστόδουλο	Αρτέμη	Διευθυντή	Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων
Στάθη	Χαμπουλά	Διευθυντή	Τμήματος Δημοσίων Έργων
Νίκο	Γεωργιάδη	Διευθυντή	Υπηρεσία Περιβάλλοντος
Γιώργο	Γεωργίου	Διευθυντή	Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών
Πόλυ	Μιχαηλίδη	Διευθυντή	Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης
Μιχάλη	Λύτρα	Γενικό Γραμματέα	ΠΕΚ
Κωστάκη	Κωνσταντινίδη	Γενικό Γραμματέα	ΕΚΑ
Αντώνη	Καρατζιά	Πρόεδρο	Παναγροτικός
Γιώργο	Μουττά	Πρόεδρο	Αγροτική
Ανδρέα	Αδάμου	Πρόεδρο	Σύνδεσμος Επαγγελματιών Ψαράδων
Παντελή	Μεταξά	Πρόεδρο	Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων
Μιχάλη	Ιερείδη	Γενικό Γραμματέα	CYMEPA (Φίλοι της Θάλασσας)
Μάκη	Κωνσταντινίδη	Γενικό Διευθυντή	Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
Πάνικο	Πούρο	Γενικό Διευθυντή	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
Ελένη	Μαύρου	Βουλευτή, Πρόεδρο Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος	Βουλή των Αντιπροσώπων
Γιώργο	Χατζηγεωργίου	Βουλευτή Μέλος Κοινοβουλευτικής	Βουλή των Αντιπροσώπων

FirstName	LastName	JobTitle	Company
		Επιτροπής Περιβάλλοντος	
Στέλλα	Μισιαούλη Δημητρίου	Βουλευτή Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος	Βουλή των Αντιπροσώπων
Νίκο	Τορναρίτη	Βουλευτή Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος	Βουλή των Αντιπροσώπων
Μαρία	Κυριακού	Βουλευτή Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος	Βουλή των Αντιπροσώπων
Γιώργο	Τάσου	Βουλευτή Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος	Βουλή των Αντιπροσώπων
Αντιγόνη	Παπαδοπούλου	Βουλευτή Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος	Βουλή των Αντιπροσώπων
Αθηνά	Κυριακίδου	Βουλευτή Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής	Βουλή των Αντιπροσώπων

FirstName	LastName	JobTitle	Company
		Περιβάλλοντος	
Γιώργο	Βαρνάβα	Βουλευτή Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος	Βουλή των Αντιπροσώπων
Ανδρούλα	Βασιλείου	Βουλευτή Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος	Βουλή των Αντιπροσώπων
Γιώργο	Περδίκη	Βουλευτή	Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών
Φειδία	Σαρίκα	Δήμαρχο	Πάφου

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 3

Βάση Συνέντευξης

ΟΝΟΜΑ ΕΡΩΤΟΜΕΝΟΥ	
ΘΕΣΗ	
ΗΜΕΡ.	

Εισαγωγή: Επανάληψη της επιστολής, κλπ

1. ΓΕΝΙΚΑ:

Υδατική Πολιτική: « Ούτε σταγόνα νερού να μην χάνεται στην θάλασσα»!

Μερικοί πιστεύουν ότι η ισχύουσα υδατική πολιτική δεν είναι αειφόρος. Δηλαδή: αν η πολιτική αυτή εφαρμοζότανε πριν χρόνια, η Κύπρος δεν θα απολάμβανε τα πλεονεκτήματα που έχει σήμερα και με την εφαρμογή της οι μελλοντικές γενεές θα στερηθούν αυτά που έχουμε εμείς σήμερα. Εσείς τί έχετε να πείτε γι' αυτό; Συμφωνείτε ή διαφωνείτε; Γιατί;

Πιστεύετε ότι χρειάζεται να γίνουν κάποιες αλλαγές;» και αν πει ναι, τότε να συνεχίσετε με το «τι αλλαγές....»

2. ΦΡΑΓΜΑΤΑ:

Ποιά η άποψή σας για την αποτελεσματικότητα των φραγμάτων;

Ποιά η άποψή σας για τις επιπτώσεις των φραγμάτων στους πιο κάτω τομείς?

- στην γεωργία
- αλιεία
- ποιότητα παραλιών/ τουρισμό

Όταν τα φράγματα υπερχειλίζουν, τι νοιώθετε; (Χαρά, λύπη,) Γιατί?

Αν σας καλούσαν να εισηγηθείτε μέτρα για κάλυψη των αρδευτικών και υδρευτικών αναγκών, τι επιλογή θα κάνατε?

Κατευθυνόμενη απάντηση:

- Μείωση της ζήτησης
 - Εισαγωγή (περισσότερων) γεωργικών προϊόντων από το εξωτερικό
 - (Ταχύτερη) αλλαγή στην απασχόληση από γεωργική/κτηνοτροφική σε υπηρεσίες
 - Λιγότερα γήπεδα γκολφ, γρασίδια
- Αύξηση της παροχής από άλλες πηγές
 - Περισσότεροι σταθμοί αφαλάτωσης
 - Εισαγωγή νερού από το εξωτερικό (π.χ. με αγωγούς)